

Arató Antalra emlékezve

Nem voltam közvetlen munkatársa, mert ő akkor jött, amikor én „mentem” (nyugdíjba). De régóta ismertem a KMK munkatársaként (Könyvtártudományi és Módszertani Központ), szakfelügyelőként, folyóirat cikkek szerzőjeként stb. Mégis több színes emlékem is van róla. Pl. egy átfogó megyei szakfelügyeletet lezáró ünnepség Csákváron, ahol szikrázó havon, esti fényben, csilingelő lovas szánnal jártuk végig többedmagunkkal a község legszebb utcáit, vagy már nyugdíjasként részt vehettem vele a Magyar Könyvtárosok Egyesülete XXX. Vándorgyűlésén, s kirándultunk Szentkútra, de hallgattam több nagyszerű előadását is akár továbbképzéseken, akár a Vörösmarty Társaság rendezvényein. Tulajdonképpen mindig tudtunk egymásról.

Amikor megpályázta a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár igazgatói székét, akkor már nem volt igazgató Escher Ilonka, az átmenetet én képviseltem. Arató kolléga lejött Fehérvárra, hogy közvetlenül is megnézzé az intézmény különböző részlegeit, ismerkedjen az itteni munkával, esetleges problémákkal, amelyeket a pályázatához felhasználhat. Mindenben próbáltuk őt segíteni, s természetesen megvártam a nap végén, hogy megkérdezzem tőle, hogyan vélekedik rólunk? Elgondolkodott, s körülbelül azt mondta, hogy nem is tudja, mit tud ő itt csinálni? Minden megy a maga útján, készülünk a számítógépesítésre, írjuk a pályázatokat, mindenki tudja, érti és végzi a dolgát stb. Persze tudjuk azóta, hogy ő azért tudott itt újítani, sőt aktívan bekapcsolódott Fehérvár kulturális életébe.

Még egy kedves személyes emlékem róla. Amikor a könyvtár köszöntött engem 80. születésnapomon, sajnós elnézte az időpontot (már akkor is nagyon rosszul látott). Bejött külön, hogy felköszöntsön egy ex libris-sel (hegedülő személy volt rajta), hátlapján a következő felirattal: *„Hegedűs Évának / nincsen hegedűje / hogy nótáját elhúzza, / Vegye a kezébe! / Kapja e szép hangszert / születésnapjára: / sok-sok örömének / ne legyen párja!” A könyvtár legfiatal(os)abb nyugdíjasának szeretettel ARATÓNI 2018.*

Sok-sok apró emlékem van még, de akik vele dolgozhattak, bizonyára másra is emlékeznek. Az én emlékemben irodalomszerető, ex librist gyűjtő könyvtárosként marad meg elsősorban.

Hegedűs Éva, 2025. 05. 29.

Rosszul kezdődött május utolsó hete. Hétfőn reggel kaptuk a szomorú hírt, hogy életének 83. évében május 25-én elhunyt dr. Arató Antal, sokaknak csak Tóni, a Vörösmarty Mihály Könyvtár volt igazgatója, címzetes igazgató.

1994-ben találkoztam vele először, amikor – mielőtt megpályázta volna a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár igazgatói állását – eljött a könyvtárba tájékozódni az intézmény helyzetéről. Akkor az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központjának munkatársa volt, de ismertük jászberényi könyvtárvezetői munkáját is, már országosan ismert szakember volt. Miután a megyei közgyűlés többszöri szavazása után igazgató lett, felkért helyettesének. 1994-től 1999-ig dolgoztunk így, szerintem kiváló munkakapcsolatban. Empatikus igazgató volt, aki messzemenően támaszkodott munkatársaira. Fantasztikus ötletei voltak, de nem akart mindent maga csinálni, bevonta azok megvalósításába a könyvtár valamennyi dolgozóját.

Fő feladatként a megyei könyvtár számítógépesítési munkáinak szervezésével bízott meg. Megértette, hogy elsőként az infrastruktúrát kell kiépíteni. Pénzt szerzett számítógépekre, a hálózat kiépítésére és később a számítógépes katalógus építésére is. Ennek eredményeként kezdődhetett meg 1999-ben a számítógépes kölcsönzés a felnőttek számára kölcsönző részlegben.

Már 1994-ben megszervezte a Bartók Béla éren az első könyvheti pikniket, sörsátorral, zsíros kenyérrel. A jó hanglatú találkozóval hagyományt teremtett Székesfehérváron. Kezdeményezője volt a határon túli magyar írók évente rendezett találkozójának, a Fejér Megyei Hírlappal közösen az egész megyére kiterjedő irodalmi, műveltségi vetélkedőt szervezett. Az ő érdeme, hogy a megyei könyvtárba került Supka Géza értékes lapkivágat-gyűjteménye.

1999-ben járt le ötéves igazgatói megbízása. Újra pályázott, de – máig nem értem, miért – nem választották meg ismét. Az eredménytelennek nyilvánított pályázat után úgy döntött, nem pályázik még egyszer. Kért, hogy pályázzak, segíteni fog. Valamit a megyei önkormányzat is érezhetett, mert azon az októberi közgyűlésen, amelyen engem igazgatóvá választottak, neki címzetes igazgatói címet adományoztak.

Ezt követően módszertanos könyvtárosként dolgozott tovább a megyei könyvtárban, könyvtári szakértőként rész vett a szakfelügyeleti munkában is. 2005-ben ment nyugdíjba.

Kulturális szervező munkáját ezután is folytatta. Aktívan rész vett a Vörösmarty Társaság munkájában, amely örökös, tiszteletbeli elnökének is megválasztotta. Sokan ismerték és szerették a városban, szerénységeért, műveltségéért, sajátos humoráért. Könyvtárosi, irodalom- és kulturális szervezői munkáját a város 2016-ban a „Pro Cultura Alba Regiae” díjjal ismerte el.

Hiányozni fog a városnak, és a könyvtárosoknak is.
Őrizzük meg emlékét!

Komlósi József